Nr. 50. w Sobotę dnia 27. Lutego 1858.

GAZETA W. XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

PRZEDPŁATA:
ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 tal. 20 sgr.
na całe Prusy 2 tal.

INSERATY:
1 sgr. 3 fen. od wiersza na $\frac{1}{4}$ szerokości
przyjmują się tylko w expedycyi.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornéj W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamieński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości Gaz. W. Ks. Pozn.

Paryż w piątek 26. Lutego. — Wyrok zapadł w sprawie przeciw spiskowym na życie cesarza. Orsini, Pierri, Rudio skazani na karę przepisaną na królobójców, Gomez na dożywotnie roboty przymusowe.

Londyn, 26. Lutego wieczorem. — Odroczono na nowo posiedzenie izb do poniedziałku Na lewéj stronie zasiedli Russel, Roebuck, Brieght, byli ministrowie, Peeliści nieco daléj.

Telegraficzne wiadomości.

Szangai, 8. Stycznia. — Cesarskie wojska zdobyły napowrót stolicę prowincyalną Tsinkiang przy ujściu wielkiego kanału do Yang Tseu; wskutek tego stały się przystępnemi handlowi prowincye Kiangsu i Tseking. Szczególniéj liczono na odbyt towarów wełnianych i bawełnianych.

Medyolan, 23. Lutego. — J. ces. wys. arcyksiąże i jeneralny gubernator pozwolił znów siedmiu wychodzcom wrócić bezkarnie do kraju. Kupcowi Belloni, handlującemu jedwabiem skradziono 40,000 lirów przez włamanie się do kantoru.

Frankfurt nad Menem, 26. Lutego. — Zgromadzenie rzeszy niemieckiéj przyjęło na posiedzeniu wczorajszem wniosek Hanoweru w formie zaproponowanéj przez komisyą.

Paryż, 25. Lutego. — Sprawa przeciw oskarżonym o zamach na życie cesarza rozpoczęła się dzisiaj przed południem o godz. $10\frac{1}{2}$. Prezes sądu cesarskiego senator Delangle przewodniczy. Czterej w Paryżu znajdujący się oskarżeni są obecni.

Londyn, 26. Lutego. — Książe Northumberland nieprzyjął departamentu marynarki, Pakington zaś podjął się tego. Pozostaje jeszcze do obsadzenia departament kolonii. Bulwer zapewne nie wstąpi do gabinetu, ponieważ się obawia aby na powtórnym wyborze nieprzepadł. — Królowa wyjedzie w przyszły poniedziałek do Osborne.

Kopenhaga, 25. Lutego. — Dzisiejsza berlingska gazeta zamieszcza wstępny artykuł w sprawie niemieckiéj, w którym odradza, aby uczyniono jakąkolwiek koncesyą na rzecz związku rzeszy niemieckiéj, a tem mniéj pozwolono na oddzielenie Holsztynu od reszty państwa duńskiego. W artykule tym wezwano Duńczyków do jedości, ponieważ rząd posiada zaufanie tak króla, jatotéż ludu.

Marsylia, 24. Lutego. — Piszą z Kantonu pod dniem 14. Stycznia, iż sprzymierzeńcy zamianowali tam wicekrólem pierwszego mandaryna, któremu przydali do pomocy dwóch komisarzy, jednego Anglika i jednego Francuza. Jedenaście mil. fr. znaleziono w skarbie, które pożyczono rządowi tymczasowemu. Zakazano rabunku i mieszkańcy zaczynają powracać do miasta. Cesarzowi zaproponowano układy względem traktatu handlowego. Sprzymierzeńcy stracili około 20 ludzi podczas szturmu.

Berlin, 26. Lutego. — Stan zdrowia J. kr. w. księcia pruskiego jest dobry, słuchał o godzinie 11. referatu prezesa policyi bar. Zedlitza, potem przyjmował byłego ministra stanu hr. Alvenslebena i pracował po południu z prezesem ministerstwa.

Berlin, 27. Lutego. — Najświeższe wiadomości. Odebrane dziś wiadomości z Londynu potwierdzają, że gabinet Derbego przyszedł do skutku. Jest więc gabinetem torysoskim. Naprzód przewidzieć można, że taki gabinet niebędzie miał po sobie większości parlamentu, zwłaszcza z tego powodu, jak powiada Times, że lord Derby nieszczęśliwą wybrał chwilę do pochwycenia za ster rządu, to jest właśnie w dniu owym, w którym nadeszła wiadomość, że jego klient Yeh przebrany za robotnika sprowadzony został na okręt wojenny angielski. Pierwszą depeszę urzędową, którą odbierze lord Derby, będzie datowaną z Kantonu. Disraeli zaś wyrzucający niedbałość Palmerstonowi wobec indyjskiego powstania będzie znaglony zawrzeć usta wskutek wiadomości, że Sir Colin Campbell rusza naprzeciw Luknowowi. Daléj mówi Times dawny gabinet pozostawia drażliwe pytania do załatwienia. Wiemy wprawdzie, jak panowie politycy umieją dawniéj potępiane rozporządzenia wykonywać z całym zapałem dobrych urzędników. Mimo to w danym przypadku stanowisko nowego gabinetu będzie arcytrudne. Czyli lord Derby poprowadzi daléj wojnę chińską czyli też trzymać się będzie zdania, którego bronił w roku zeszłym popierając twierdzenia sprzymierzeńca, któremu zawdzięcza tryumf odniesiony w Kantonie? Następnie kwestya indyjska niecierpi zwłoki. Izba niższa ogromną większością głosów postanowiła, aby bil był wniesiony, któryby przeniósł władzę nad Indyami na koronę i odparła zarzut, że czas nie jest po temu. Izba niższa i całe stronnictwo liberalne potwierdziło to zdanie. Czyliż lord Derby wystąpi przeciw téj reformie lub ją podejmie i bronić jéj będzie jak własnéj? Niemamy żadnego pojęcia o polityce lorda Derbego, ale to wiemy, że on liczy na rozwiązanie parlamentu jako jedynego środka, za pomocą którego zdoła się utrzymać przy sterze rządu.

Z innych dzienników angielskich najwięcéj na uwagę zasługuje Daily News, który rozbiera pytanie, czyli Anglia pozbyła się na zawsze lorda Palmerstona? Jéj rozumowania zasadzają się na tem, że Palmerston zwalonym został przez opinią publiczną, która stanowiła jego wyłączną potęgę, bo właściwie nigdy niemiał silnego stronnictwa w izbie niższéj za sobą.

Lord Palmerston, mówi w końcu Daily News, liczył bezwątpienia na bezwładność swoich przeciwników i prawdopodobnie niejedna pęknie kombinacya jeszcze, za nim trwałe ministerstwo nastąpi, ale oczy ludu nigdy się nie zwrócą odtąd na lorda Palmerstona. Czas dla niego nadszedł, aby przytułku szukał dla siebie w izbie wyższéj. Naród potrzebuje męża, któryby pozyskał lud francuzki, a nie czołgał się przed cesarzem, któryby bezczelności cudzoziemskich szpiegów w Anglii kres położył i niedopuścił aby naszą policyą zorganizowano na wzór stałego lądu.

Koblencya, 23. Lutego. — Wczoraj wyjechała z tąd guwernantka do Paryża, aby wystąpić jako świadek w sprawie o zamach na cesarza. Jest to córka pewnego muzykanta wojskowego, która jako guwernantka była przez $3\frac{1}{2}$ lat w pewnym domu angielskim mieszkającym w Düsseldorfie. W tymże domu dawał lekcye języka włoskiego Pierri. Guwernantka ta późniéj wyjechała z Pierrim w okolicę Hamburga. Późniéj polecił ją Pierri pewnemu domowi w Brukseli, gdy sam wyjechał do Londynu. Przed 6 tygodniami gdy Pierri jechał z Londynu do Paryża, odwiedził w Brukseli dawniejszą swoją znajomą i przy téj sposobności nagadał jéj osobliwsze rzeczy o swym zamiarze. Zwierzyła się z tem swemu państwu i na tych naleganie zawiadomiła o tem władze. W skutek rekwizycyi cesarskiego sądu w Paryżu zapozwał ją kr. nadprokurator jako świadka do Paryża. Bawiła tu od niejakiego czasu przy swym ojcu, a nazywa się Hartmann.

Mancheim, 22. Lutego. — W d. 6. wydarzył się tu wybuch gazu. W jednym kantorze uczuto przy jego otworzeniu smrodliwy zapach z gazu. Otworzono okno, a posługacz wszedł po drabce ze świecą zapaloną, aby obejrzyć rurę, gdzie przepuszcza gaz. Cała przestrzeń pod pułapem oddalona od okna była tak przepełniona gazem, iż za przybliżeniem świecy nastąpił wybuch, posługacz ciężko ranny spadł, pokój został zniszczony, a wybuch ten nawet uszkodził domy naprzeciw położone. Gaz widać jako lekkszy od powietrza zebrał się gęsto pod pułapem i wybuchnął z wielką siłą za zetknięciem się z światłem. Z tego powodu należy z ostrożnością przewietrzać pokoje naszłe gazem i dopiero po pewnym przeciągu czasu wchodzić ze światłem, jeżeli tego potrzeba wymaga.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 21. Lutego. — W dniu wczorajszym dyrekcya główna tow. kredyt. ziems. na publicznie odbytem posiedzeniu, w obec członków obu komitetów zdała sprawę z czynności ubiegłego 2. półrocza 1857, a 63. od zawiązania się towarzystwa kredyt. w Królestwie Polskiem. Po zagajeniu posiedzenia przez radzcę tajnego, dyrektora głównego prezydującego w komisyi skarbu, radzca dyrekcyi głównéj M. Rembieliński odczytał zdanie sprawy, z którego powzięliśmy wiadomość, że wierzytelność towarzystwa 2go okresu wynosiła rsr 9,249,570; zaś 3go okresu rsr. 44,132,955; ogólna zatem wierzytelność towarzystwa wynosiła rsr. 53,382,525, i takowa jest zahypotekowana na 329 dobrach rządowych i 5866 dobrach prywatnych. Listów zastawnych w obiegu znajdowało się: 2go okresu na sumę rsr. 5,748,180, a 3go okresu na sumę rsr. 37,991,325. Należność do poboru od stowarzyszonych z tytułu rat półrocznych i procentu amortyzacyjnego wynosiła w minionem półroczu 2. 1857 rsr. 2,620,894 kop. 14; wpłynęło zaś rsr. 1,565,249 kop. 77; zalegało z dniem 13. Stycznia 1858 rsr. 1,055,644 kop. 37. W wykonaniu właściwych środków egzekucyjnych celem ściągnięcia zaległości władze towarzystwa w minionem półroczu wystawiły na sprzedaż publiczną dóbr 192; z tych zapłaciło zaległość przed terminem sprzedarzy dóbr 164; dóbr 20 oczekuje terminu dopełnić się mającéj sprzedaży; sprzedanych zaś zostało dóbr 8, a mianowicie: z gub. warszawskiéj dóbr 4, z gub. lubelskiéj 1, z gub. płockiéj 3. Należność do wypłaty za listy zast. wylosowane i kupony płatne wynosiła rsr. 2,653,300 kop. 96; na to w upłynionem półroczu wypłacono rsr. 1,605,550 kop. $13\frac{1}{4}$; pozostaje do wypłaty niezgłaszającym się po odbiór należytości rsr. 1,047,750

kop. 82½. Fundusz, własność towarzystwa stanowiący z końcem 2. półrocza 1857 wynosił rsr. 3,129,238 kop. 81, i takowy znajdował się: *a)* gotowizną w kasach towarzystwa rsr. 21,078 kop. 24; *b)* w listach zastawnych zakupionych na własność towarzystwa rsr. 2,501,610; *c)* w wartości nabytych domów na pomieszczenie biur władz towarzystwa kredytow. ziems. rsr. 379,624 kop. 45; *d)* w zaległości na dobrach z zastąpionego procentu amortyzacyjnego w przyszłych ratach do poboru wskazać się mającego oraz kar i kosztów wygotowania listów zastaw. rsr. 176,713 kop. 92½; *e)* w zaliczeniach do zwrotu rsr. 50,212 kop. 19½. K. W.

Francya.

Paryż, 22. Lutego. — Chociaż Monitor podaje suchy opis najnowszych wypadków z tamtéj strony kanału, w którym na to zwraca uwagę, że przyjęcie wniosku Gibsona nie pociąga wcale za sobą odrzucenia bilu, jest on jednak nie bez obawy o nadwerężenie dobrych stosunków rządu cesarskiego z Anglią. Artykuł Constitutionnela dowiódł tego, że pan Renée a z nim i hr. Walewski w sobotę wieczór był przekonany, że Palmerston przezwycięży trudności położenia. Skargi dzienników półurzędowych względem usunięcia się Palmerstona są ku temu zwrócone, że Palmerston właśnie zdoła utrzymać dobre porozumienie z Francyą, bo nie jest wcale mężem partyi, ale mężem stanu znamienitym. Mówią, że na lorda Palmerstona mocno przyjaciele jego nastawali, aby się nie cofnął przed koalicyą, z któréj żadna partya nie zdoła zdobyć sobie większości. Oświadczył on atoli, że w teraźniejszem położeniu rzeczy, mianowicie przy wojnie z Chinami i trudach w Indyach, jest koniecznym warunkiem do działalności skutecznéj całkowite zaufanie i silne poparcie parlamentu; jeżeli mu atoli wszędzie, przy każdym kroku stawiane będą trudności, nie będzie mógł do Anglii działać skutecznie i stanowczo. Do tego dodać należy, jak ztąd do Norda donoszą, że lord Clarendon czuł się był dotkniętym osobiście przez mowę Gibsona, i oznajmił niezłomne swe postanowienie, że ustępuje. Ten obrót rzeczy miał za sobą pociągnąć główne wystąpienie Palmerstona. To właśnie, mówi korespondent Norda, było, co zamierzali zwolennicy Gibsona. Tu mało boją się lorda Derby, bo wiedzą, że, jeżeli chce wnijść z Francyą w dobre stosunki, musi wnieść podobny dzisiejszemu bil, ale lękają się, że toryści nie obiorą gabinetu, i że potem królowa będzie musiała udać się do Johna Russla, a ten bez Gibsona i Roebucka nie zdoła równie utworzyć ministerstwa. Przyjście radykalistów do steru, choć tylko w drugim rzędzie, jest punktem, który oznaczył Renée w Constitutionnelu mianem przestrachu: To byłoby początkiem rewolucyi. Zresztą są tu wszyscy przekonani, że po odebraniu depeszy Walewskiego lord Palmerston nie mógł inaczéj działać.

— Constitutionnel podaje do wiadomości: »Zwraca się uwaga publiczności, że podróżujący, przybywający ze zagranicy, otrzymają wstęp na ziemi cesarstwa, gdy są opatrzeni w paszport, wystawiony przez właściwą władzę ojczystą, i mający wizę francuskiego dyplomatycznego urzędnika albo konsula. Wiza francuska musi być odnowioną przy każdéj podróży do Francyi.«

— Hrabia Persigny z rozkazu cesarza wraca do Londynu. Udaje się on dziś wieczór do Londynu, gdzie jutro z rana o godz. 10 stanie. Rząd liczy na niemożebność, w któréj znajduje się lord Derby ze względu na zebranie ministerstwa. Przyszłość pokaże, czy nadzieja ta jest uzasadniona.

— Monitor zamieszcza na czele swéj części nieurzędowéj następujący artykuł:

»Środki świeżo przez rząd cesarski użyte dla obrony i utrwalenia instytucyi naszych, oddawna istniały w myśli cesarza. Zawiązywanie i organizowanie spisków przez nieprzyjaciół porządku społeczeńskiego, nie mogło być tajne rządowi. Pierwszym jego obowiązkiem było zapobiedz spełnieniu ich zamysłów i to nastąpić miało bez namiętności i bez słabości. Zamach 14. Stynia żadnéj pod tym względem nieprzyniósł zmiany. Zbrodnia ta ani natchnęła ani wzmocniła środki nastręczone roztropnością, lecz nic bardziéj nad nią nie wskazało ich nagłości, nie usprawiedliwiło ich potrzeby.

Wypadało z jéj strony zabezpieczyć Francyę od napaści, z drugiéj uzupełnić prawa opiekuńcze nad bezpieczeństwem publicznem. Ten jest cel memazu mianującego rejencyę, dekretu zaprowadzającego radę prywatną i projektu do prawa o bezpieczeństwie publicznem, które ciału prawodawczemu przedłożone zostało.

Postanowienie senatu przekazując rejencyę cesarzowéj lub w braku jéj, książętom francuskim, jeżliby cesarz inaczéj nie postanowił, zostawiało niepewność któraby w razie danym sprowadzić mogła zgubne wahania; ten defekt ma być usuniętą została.

Wybór cesarza odpowiada zarazem uczuciom natury, życzenion kraju i tradycyom monarchii francuskiéj. Znakomite przymioty cesarzowéj zniewoliły wszystkie serca. Francya przekonawszy się naocznie o jéj odwadze, pewną jest, źa w razie nieszczęścia znalazłaby w niéj drugą Biankę Kastylijską (żona Ludwika VIII. zmarlego w r. 1226, a matka Ludwika IX. świętego P. R. Cz.) w obronie praw syna swego i uczynienia go monarchą według Boga ludzi.

Skład rady prywatnéj wskazany został wysokiem jéj przeznaczeniem. Cesarz wcielił w nią najwyższych wyobrazicieli religii, armii i rządu, naczelników wielkich korporacyi państwa, wreszcie człowieka, który przeszłością swą uosabia poświęcenie się dla dynastyi w chwilach próby.

Cokolwiekbądź nastąpi, nie będzie już niepewności ani w rozkazywaniu ani w posłuszeństwie. Wiedziano o następcy monarchy, wiadomo teraz kto będzie rządził w jego imieniu podczas małoletności jego. Francya będzie zatem mogła równie jak cesarz spoglądać w przyszłość z ufnością i żartować sobie z nieprzyjaciół swego spokoju i pomyślności.

Roztropność jednak nakazuje uczynić ich bezsilnemi. Stronnictwo ich zdrobniało do liczby kilku niepowiemy fanatyków, lecz niepoprawnych wichrzycielów, zawsze gotowych podnosić rokosz przeciw każdéj władzy, chociażby ta składała się z ich przyjaciół. Dodawszy do tego drobną ilość łatwowiernych, wyszukanych głównie w kole ciemnoty i niemoralności, będziemy mieć ogół owego spisku, który morderstwem protestuje przeciwko woli wielkiego narodu.

Spiskowi ci są to po większéj części owoce lub szczątki dawnych rewolucyi. We Francyi wszyscy prawie należą do kategoryi przestępców politycznych z roku 1848, 1849 i 1851. Łaska cesarza zlała się na największą ich część i wyznać trzeba, że od czasu swego powrotu w progi domowe, wielu usprawiedliwiło ten dowód wysokiego zaufania. Lecz są pomiędzy nimi tacy, których nic zmienić nie mogło, którzy wrócili bardziéj niż kiedy nienawistni, którzy zostali ajentami tajemnych związków i którzy groźbami swemi przeciw istniejącemu porządkowi nieprzestają trwożyć narodu.

Projekt do prawa nie ma innego celu jak dać rządowi i władzy sposób dosięgnięcia tych zatwardziałych rewolucyonistów. Zanim projekt był znany, ci którzy mają powody lękania się go, przedstawili go jako postrach dla kraju. Według nich była to arbitralność i inkwizycya. Odkąd ogłoszony został, każdy musiał w sobie uznać, że rząd nie mógł mniéj uczynić, niechcąc się skazać na niebezpieczeństwo i pierwszemu swemu obowiązkowi względem społeczeństwa uchybić. Nowe środki dotyczące jedynie pewnéj kategoryi, przestępców ściśle określonych. Do surowego nadzoru jakiego są przedmiotem, prawo musiało dołączyć kary, któreby objaśniając nieprzyjaciół o powszechnéj spokojności i następstwach ich czynów i budząc w nich zbawienną trwogę, uspakajały ludzi uczciwych.

Lecz najlepsze prawa nabierają wartości dopiero przez zastósowanie. Prawo niniejsze wykonywane będzie surowo, lecz rząd nigdy nie zboczy z drogi umiarkowania. Wybór nowego ministra nie dowodzi żadnéj zmiany w polityce cesarza. J. C. Mość ma prawo i obowiązek umieszczać na czele rozmaitych gałęzi publicznego rządu tych, których usługi uzna według okoliczności za najużyteczniejsze.

Aby uzupełnić nowe rękojmie porządku i trwałości, Francya podzielona została na 5 komend wojskowych, oddanych marszałkom dzielnym i przychylnym, których chwalebne zasługi podniosą jeszcze władzę armii i ludu.

Taki jest ogół środków, jakich wymagają okoliczności, a których doniosłość niektóre komentarze podniosły do przesady. Są one potrzebne, lecz są dostateczne. Rząd chce tylko uspokoić społeczność, aby bronić mógł wielkich interesów, których jest stróżem.«

Czytamy w le Droit następujące szczegóły dotyczące obwinionych o zamach z 14 Stycznia:

»Izba oskarzenia pod przewodnictwem prezesa p. Berville, wydała w dniu 13. b. m. wyrok skazujący przed sąd przysięgłych Sekwany: Feliksa Orsini, Karola Rudio, Antoniego Gomez, Józefa Andrzeja Pierri i Szymona Franciszka Bernard, ostatniego nieobecnego, jako oskarzonych o udział w spisku mającym na celu: 1) zamach przeciwko osobie i życiu JCMci; 2) zamach przeciwko osobie i życiu członka rodziny cesarskiéj (cesarzowéj). Trzej pierwsi Orsini, Rudio i Gomez oskarzeni o zamach na życie Ich CMci cesarza i cesarzowéj; Pierri i Bernard jako wspólnicy zamachu przez dawanie objaśnień, pomocy i poparcia.

Orsini, Rudio, Gomez i Bernard, są oprócz tego oskarzeni: 3 pierwsi jako sprawcy, 2 ostatni jako wspólnicy zabójstwa 8 osób, które śmiertelnie ugodzone zostały skorupami granatu rzuconego na bruk ulicy Lepelletier. Sprawa ta wytoczoną zostanie w drugiéj połowie Lutego pod przewodnictwem pana Delangle. Prokurator jeneralny pan Chaix d'Est-Ange reprezentować będzie władzę publiczną.

Dnie posłuchania nie są jeszcze stanowczo oznaczone, lecz zdaje się, iż to będzie dzień 25., 26. i 27. Lutego.«

Anglia.

Londyn, 20. Lutego. — Kryzys i następstwa jéj przestały obchodzić City. Bank angielski ma w gotówce 17 milionów, i 12 milionów w notach nieużytych, więcéj niż to przed 3 lub 4 laty było.

— Nieuchronnym rezultatem wczorajszego głosowania, mówi Morning Post, być musi, że wpadniemy w zawikłanie z Francyą; gdyż można je uważać jedynie za pogróżkę izby niższéj zwróconą przeciw przymierzeńcowi wiernemu. Pomimo zapewnienia lorda Palmerstona i Attorneya generała, że przed nadejściem depeszy Walewskiego ułożony był bil, obstawała przytem opozycyą, że nie potrzeba nowego prawa, a stare prawo tak stoi, że Allsop, angielski poddany, gdyby go schwytano, mógł być powieszonym, gdy tymczasem Bernard w najgorszym razie uwolni się opłatą pieniężną i więzieniem. Odpowiedzialność za skutki wczorajszego głosowania niech na tych spadnie, którzy dla celów stronniczych narażają na szwank najlepsze interesa kraju.

Londyn, 21. Lutego. — Observer, ministeryalny dziennik utrzymuje, że lord Palmerston jutro oznajmi izbie niższéj, że ministersterstwo zostaje w urzędowaniu aż do obrania nowego gabinetu.

— Aresztowany w dniu 14. w Londynie wychodziec francuski Bernard, należał do mówców klubowych w r. 1848 i był subjektem w aptece. Odróżnić go należy od ówczesnego reprezentanta Marcina Bernarda, który się również znajduje zagranicą. Aresztowania pierwszego dopełnili o godzinie 11éj wieczorem sierżant Willianson i konstabel Tinnaci młody Włoch, który dla znajomości w tym celu jest używany. Bernard poddał się bez oporu, po odczytaniu przez Tinnacego rozkazu aresztowania. Będąc jednak w stroju nocnym, prosił aby mu pozwolono w sypialnym pokoju na 1 piętrze przewdziać suknie, czego mu atoli odmówiono. Po przeszukaniu późniejszem jego sypialni, znaleziono tam parę nabitych pistoletów i stalową maczugę (knukle duster). Bernard oświadczył ajentom żeby ich był trupem położył, gdyby był francuskimi a nie angielskimi poddanymi. Ma on od 45 do 50 lat i biegłym jest w językach, jakoż od lat kilku trudnił się dawaniem lekcyi tychże. Rozkaz aresztowania go wydany został w skutku wykrytego wspólnictwa z Orsinim i Pierrim. W dniu 15. o godz. 2éj Bernard stawiony został w Bow-street przed komisarzem policyi. Pomiędzy świadkami znajdowali się dwaj francuscy ajenci policyjni. P. Sligh obrońca obwinionego żądał aby go za zaręczeniem wypuszczono na wolną stopę, lecz p. Jardine komisarz policyi rzekł, iż przyjąć nie może zaręczenia za człowiekiem, który oświadczył, iż każdemu francuskiemu ajentowi policyi w łeb strzelić gotów. Pan Jardine odroczył przesłuchanie Bernarda do tygodnia.

Kronika miejscowa.

Leszno, 24. Lutego. — Spalony dworzec i ruchomości były zabezpieczone w towarzystwie szląskiem asekuracyi ogniowéj. Zawdzięczamy ocalenie

pozostałych zabudowań około dworca gorliwości towarzystwa ogniowego głogowskiego i przypadkowi, że oddzielał dworzec od innych budynków mur nowego ostrogu. Przejazdy na téj kolei wciąż się odbywają i niedoznają przerwy.

Bydgoszcz, 25. Lutego. — W zeszłym tygodniu odbyła się sprawa przed deputacyą kryminalną chłopca Elsnera z Brzozy, który roznieciwszy sobie ogień w zagajeniu Glinki na dniu 7. Października r. z. dla upieczenia perek, stał się powodem, iż zagajenie się zajęło i około 100 choinek się spaliło. Chłopaka skazano na miesiąc więzienia. — Odbył się tu egzamin zabawny na balwierza i cerulika. Pomiędzy pytaniami znajdowało się jedno: do jakiéj klasy zwierząt należą pijawki? Zapytany odpowiedział bez namysłu: do ssących. Czemu? bo zadaniem pijawek jest ssać z ludzi krew niezdrową! Oczywista, że odpowiedź rozśmieszyła słuchaczów.

Nowytomyśl, 24. Lutego. — Onegdaj po południu o godz. 2. wybuchnął ogień w stajni napełnionéj sianem u chirurga powiatowego i przeniósł się na dom jego mieszkalny. Oba budynki zgorzały do szczętu i nie było podobieństwem je ocalić. Bydło szczęśliwie wyprowadzono i ruchomości wyniesiono. Burmistrz miasta kazał rozebrać szybko obok stojącą stodołę i tym sposobem ocalił część miasta, która wystawioną była na niebezpieczeństwo.

Rozmaite wiadomości.

— Stereoskop naprowadził fizyka Helmholtza na wynalazek telestereoskopu. Jest to narząd, który zasady stereoskopu dozwalającego widzieć bryłowatość rysunków płaskich, zastósowywa do przedmiotów oddalonych, zachowując właściwą ich barwę. Kiedy patrzymy na przedmiot z wielkiéj odległości, niknie ich bryłowatość w oczach naszych i tylko skrajne rysy niewyraźnie się odznaczają. P. Helmholtz przekonał się, że przyczyną tego zjawiska jest zbyt mała odległość jednego oka od drugiego: a gdy sztuczne przeniesienie każdego oka za pomocą kamery obskury na rysunek lub malowidło zdjęte z jednego przedmiotu z dwóch punktów widzenia tyle tylko od siebie odległych, ile wynosi odległość obu oczu od siebie, tworzy stereoskopową wypukłość; więc zastósował to i do widoków oddalonych. Narząd jego wynalazku nazwany telestereoskopem składa się z deszczki na $1\frac{1}{2}$ metra długiéj, stanowiącéj podstawę tego narządu; na krawędziach téj deski umieszczone są dwa zwierciadła pionowo, tak aby takowe z linią środkową deski tworzyły kąt 45°. Na téj saméj desce ustawia się dwa inne mniejsze źwierciadła na 75 centimetrów a odległe od siebie na odległość oczu. Nakrywszy te zwierciadła w formie kamery obskury i umieściwszy na niéj dwa szkła powiększające, albo co lepiéj jeszcze, lornety kilkuszkłowe rozsuwane w miarę potrzeby, widzi się w małych zwierciadłach nie tylko większe, ale i cały krajobraz w tamtych się odbijający a w skutku rozdzielania oczu, wszystkie przedmioty przedstawiają się wyraźnie i wypukło. Lornety służą do przybliżenia przedmiotów odległych. Narząd ten znajdzie zapewne niezadługo bardzo rozległe zastósowanie.

Wiadomości literackie.

Poznań, 27. Lutego. — »Przyrody i Przemysłu« rok 3. wyszedł Nr. 9. i zawiera: Liebiega najnowsze listy o rólnictwie (dalszy cięg) spolszczył Antoni Rose. — Zasadnicze typy kształtów zwierzęcych. — Przegląd ruchu literackiego i naukowego w dziedzinie nauk przyrodniczych. — Literatura zagraniczna. — Nowa Umiejętność Hydroskopii, czyli nauka o tworzeniu się i odkrywaniu źródeł wodnych, rzecz streszczona podług dzieła księdza Paramelle przez Dr. Stanisława Szenica.

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Zgromadzenie dnia 26. Lutego 1858.

Żyto (węcpel po 25 szefli) nieco lepiéj płacono, na wiosnę 31 pł., na Kwiecień Maj $31\frac{1}{3}-\frac{1}{2}$ pł.

Okowita (beczka po 9600 % Trallesa) cena nieco się podniosła, wypowiedziano 20,000 kwart, na miejscu (bez beczki) $13\frac{1}{12}-\frac{7}{12}$ (z beczką) na Marzec $14\frac{1}{12}$ pł. i pien., $\frac{1}{6}$ list., na Kwiecień $14\frac{1}{3}-\frac{1}{2}$ pł., na Kwiecień Maj $14\frac{5}{6}$ pł. i pien., na Czerwiec Lipiec $16\frac{1}{4}$ pł.

Wiadomości handlowe.

Berlin, 26. Lutego.

Pszenica 50—63 tal.

Żyto 36—37 tal., na Luty $36\frac{1}{4}$ tal., na Luty Marzec 36 tal., na Kwiecień Maj $35\frac{3}{4}$—36 tal., na Maj Czerwiec $36\frac{3}{8}-\frac{1}{2}-\frac{3}{8}$ tal.

Owies 28—32 tal., na wiosnę 28 tal.

Olej rzepiowy $11\frac{1}{4}$ tal., na Luty 12 tal., na Luty Marzec 12 tal., na Kwiecień Maj $12\frac{1}{12}$ tal.

Olej lniany 13 tal., na wiosnę $12\frac{1}{2}$ tal.

Okowita bez beczki $16\frac{1}{2}-\frac{7}{12}$ tal., na Luty i Luty Marzec $16\frac{7}{12}-\frac{5}{8}$ tal., na Marzec Kwiecień $16\frac{5}{6}$—17 tal., na Kwiecień Maj $17\frac{5}{24}-\frac{1}{4}$ tal., na Maj Czerwiec $17\frac{1}{12}$—18 tal., na Czerwiec Lipiec $18\frac{1}{2}-\frac{3}{4}$ tal., na Lipiec Sierpień $18\frac{3}{4}$ do 19 tal.

Przybyli do Poznania 27. Lutego.

BAZAR. Szołdrski z Osieka, Swinarski z Sarbi, Tucholka z Nożyczyna.
HOTEL RZYMSKI BUSCHA. Hr. Radolinski z Jarocina, Uhlich i Krause z Berlina.
HOTEL DREZDENSKI MYLIUSA. Hr. Kwilecki z Wróblewa, hr. Czarnecki z Rakoniewic, Oven z Ludom, Gronier z Frankfurtu n. O., Stein z Murzynowa, Strübig z Batlewa, Neukranz z Nowegomiasta n. W., Schnabel z Hückerwasser, Schulz z Wschowy, Hurtig z Schwedt, Harth z Rüdesheimu, Bierling i Voigtländer z Wrocławia, Hammerstein i Loote z Berlina.
HOTEL DU NORD. Hellhoff z Środy, Kossicki z Grabowa, Biegański z Potulic.
HOTEL PARYZKI. Gozimierski z Wągrówca, Malczewski z Tuliszewa, Iffland z Chlebowa, Wilkońska z Chwalibogowa, Jaraczewski z Kopaniny.
POD CZARNYM ORŁEM. Hoche z Neisse, Leschnick z Bojanowa, Nötzel z Polskiéjwsi.
HOTEL WIEDENSKI. Löner z Wrocławia.
POD TRZEMA LILIAMI. Waligórski z Promna.
EICHENER BORN. Böttischer z Geierswalde, Heinz z Rzegowa, Auerbach z Kempna.
HOTEL KRUGA. Stäck z Callirs, Schreiber z Kargowy, Buttner z Berlina, Weber z Kaltwasser.
HOTEL WROCŁAWSKI. Bradel z Zdun.
W MIESZKANIU PRYWATNEM. Protz z Sensburga, ul. Magazynowa 15.

Kurs giełdy berlińskiéj.

Dnia 26 Lutego 1858	Stopa pCt.	Na pr. kurant papierami.	Na pr. kurant gotowizna.
Pożyczka rządowa dobrowolna	$4\frac{1}{2}$	—	$100\frac{1}{2}$
dito z roku 1850. . . .	$4\frac{1}{2}$	—	$100\frac{3}{4}$
dito z roku 1852. . . .	$4\frac{1}{2}$	—	$100\frac{3}{4}$
dito z roku 1853. . . .	4	$94\frac{1}{2}$	—
dito z roku 1854. . . .	$4\frac{1}{2}$	$100\frac{3}{4}$	—
Obligi długu skarbowego	$3\frac{1}{2}$	—	$84\frac{1}{4}$
dito premiów handlu morskiego . .	—	—	—
dito Marchii Elektoralnéj i Nowéj	$3\frac{1}{2}$	$81\frac{3}{4}$	—
dito miasta Berlina	$4\frac{1}{2}$	—	$100\frac{1}{2}$
dito dito	$3\frac{1}{2}$	—	83
Listy zastawne Marchii Elekt. i Nowéj	$3\frac{1}{2}$	—	$85\frac{1}{2}$
dito Prus Wschodnich. . .	$3\frac{1}{2}$	—	$83\frac{1}{2}$
dito Pomorskie	$3\frac{1}{2}$	—	$84\frac{3}{4}$
dito W. X. Poznańskiego .	4	—	$98\frac{3}{4}$
dito W. X. Pozn. (nowe) .	$3\frac{1}{2}$	—	$85\frac{3}{4}$
dito Szląskie	$3\frac{1}{2}$	—	$86\frac{1}{2}$
dito Prus zachodnich. . . .	$3\frac{1}{2}$	—	$83\frac{1}{4}$
Bilety rentowe Poznańskie	4	—	91
Louisdory	—	$109\frac{1}{8}$	—
Akcye kolei żelazn. Starogr. Poznańsk.	$3\frac{1}{2}$	$95\frac{3}{4}$	—